

MANAGING EDITOR

Prof. Mohan Singh
80545-97595

EXECUTIVE EDITOR

Manmohan Singh Dhillon
98784-47635

PATRONS

Jagbir Singh
Chairman
International Fateh Academy

Virat Devgan
Director
Sarawati College of Management

Dr Bikram Singh Ghuman
Ex-Dean GNDU

Onkar Singh Sandhu
Managing Director
Harjindra Industries

Er. Harjap Singh Aujla
Overseas Patron
Amritsar Vikas Manch

Er. Jasbir Singh Hanspal
Toronto, Canada

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗੀ

ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ਼ੁਭੀਲ ਅਗਰਵਾਲ
ਅਸ਼ੋਕਾ ਸੀ. ਸੈ. ਸਕੂਲ

ਰਾਜੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ
ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਕੱਲਜ

ਡਾ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀਪ
ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰੰਤੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਾਲ ਮਨਣ
ਪ੍ਰਧਾਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਕਾਸ ਮੰਚ

ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ
(ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਵਾਟਰ ਮੀਟਿੰਗ)

ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕੈਂਬ
ਇੰਜ. ਸਮੀਪ ਸਿੰਘ
USA

ਪ੍ਰੰਤੂ: ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਅਮਰ
ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ

ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ
ਸੰਪਾਦਕ....

ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ

ਬਿਜਲੀ, ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ,
ਸਫ਼ਾਈ ਆਦਿ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ
ਲਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵਲੋਂ
ਲੈਂਡ ਲਾਈਨ ਨੰਬਰ
0183-2540902
ਅਤੇ ਟੋਲ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
1800-1802193 ਨਾ

1 ਸਫੇ ਦਾ ਬਾਕੀ ...

ਵਿਸਾਖੀ ਦੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਤਾ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਉਸ ਦਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰਾ ਸਭ ਕੁਝ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਹੈ:

ਖਾਲਸੇ ਕੇ ਹਉ ਸਦ ਸਦ ਸੰਗਾ।

(ਸਰਬ ਲੋਗ ਗ੍ਰੰਥ)

ਇਸ ਤੁਰਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਦਿਹਾਂਤੇ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਮਤੀ ਉਤੇ ਜਿਹੜਾ ਅਲੋਕਿਕ ਚਮਤਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਦ ਭਾਚਤ ਵਾਸਤੇ ਵਾਸਤੇ ਤੀਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਡੇ ਹੋਏ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਥਸਟਨ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

INTERNATIONAL FATEH ACADEMY

• LEARN • GROW • SHARE • SUCCEED

ਇੰਡਰੋਜ਼ਨਲ

ਫ਼ਤਿਹ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ 9 ਮਾਰਚ 2013 ਦਿਨ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ 5ਵਾਂ ਫ਼ਤਿਹ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਗਰੈਂਡ ਬੇਬੀ ਸ਼ੋਆ, ਸਮੁੱਹ ਸਟਾਫ਼ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੜੇ ਜੋੜੇ ਖੋੜੇ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਬੇਬੀ ਸ਼ੋਆ ਦੌਰਾਨ ਮਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਲਾਡਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਲੈ ਕੇ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਸਵੇਰ ਦੀ ਸਭਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਲਕੇ ਦੇ ਐਮ.ਐਲ. ਏ. ਸ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਲਾਲਉਸਮਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ।

ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਨੇ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਇਆ ਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਹਾਊਸਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਮਾਰਚ ਪਾਸਟ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਲਾਮੀ ਦਿੱਤੀ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ.ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੋਂ ਸਮਾਚੇਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਖੇਡ ਮਸ਼ਾਲ ਨਾਲ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤੇ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਅਵਲੋਚਨ ਕੌਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਚਾਰਾਂ ਹਾਊਸਾਂ ਦੇ ਕੱਪਤਾਨਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਦੀ ਸਹੂੰ ਚੁੱਕੀ। ਇਸ ਖੇਡ ਦਿਵਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਉਠ ਆਸਰਾ ਲੈ ਕੇ ਦੇ

ਹੋਏ, ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡ ਹਾਕੀ ਦੇ ਮੈਚ ਦਾ ਬੱਚਿਆ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰਨ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਬੜਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸੀ। ਮਾਂ ਬਾਪ ਤੇ ਬੱਚਿਆ ਵਾਸਤੇ ਕਈ ਮਨੋਰੰਜਨ ਭਰਪੂਰ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੇ ਕਈ ਸਟਾਲ ਲਗਾਏ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਖੂਬ ਗਰਮਾ-ਗਰਮੀ ਰਹੀ। ਸਿੱਖ ਮਾਰਜ਼ਲ ਆਰਟ ਗਤਕਾ, ਕੋਰੀਅਨ ਮਾਰਜ਼ਲ ਆਰਟ (ਆਤਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਖੇਡ) ਤਾਇਕਵਾਂਡੇ ਤੇ ਜਪਾਨੀ ਮਾਰਜ਼ਲ ਆਰਟ ਕਰਾਟੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਲਾਹਿਅਤ ਗਿਆ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਚਾਰ ਕਲੱਬਾਂ ਦੀਆਂ ਝਾਕੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਾਤੀਆਂ ਦੀ ਹੁੰਜ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੈਜਾਬੀ ਲੋਕ ਨਾਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭੰਗਤਾ ਸਮਾਚੇਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਿੱਚ ਦਾ ਸਥਾਨ ਰਹੇ।

“ਬੇਬੀ ਸ਼ੋਆ” ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਲਾਕੇ ਦੇ

(1-6) ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੁੰਮ-ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਪੁਰੁੰਚੇ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੌਰ ਦੇ ਝੂਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਸਕੂਲ ਬੈਂਡ ਨੇ ਆਪਣੀ ਡਰਿੱਲ ਨਾਲ ਆਏ ਹੋਏ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਤੇ ਖਾਸ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਖੁਬ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਖੱਟੀ। ਸਾਰੇ ਸਾਲ ਹੋਈਆਂ ਗੱਤੌ-ਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦੇ ਜੰਹਰ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ, ਰਾਜ ਪੱਧਰ, ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਉਮਰ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਮੱਲ੍ਹਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੰਡਰੋਜ਼ਨਲ ਫ਼ਤਿਹ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ, ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਖੱਟਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਰੀਆਂ ਨਾਮਵਰ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਕੋਚ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਕੇ ਖੇਡਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਸੇਹੜੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਹਿਮ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਨਾਮਵਰ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਅੰਡੜੇਕੇਟ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਮਲਹੋਤਰਾ (ਪ੍ਰੈਸ਼ੀਡੈਟ), ਡਾ. ਐਸ.ਐਸ ਬੇਦੀ (ਐਸ.ਐਮ.ਏ) ਐਚ.

ਸੀ.ਸੀ.ਮਾਨਾਵਾਲਾ, ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੋਹਾਲੀ, ਸ. ਹਜੂਰਾ ਸਿੰਘ (Pioneer of Fencing in Amritsar) ਵੈਂਸਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ (Organizing Secretary, Dist. Roller Skating Association, Manawala), ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ (General Secretary, Dist. Roller Association, Amritsar), ਕੁਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੱਲ੍ਹੀ (ADO), ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (SGPC), ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (Secretary Karate Association) ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਅਮੀਰ ਵਿੱਚ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ.ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਆਂਖਿਆ ਕਿ ਸਾਰੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਸਟ-ਪ੍ਰਸ਼ਟ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੰਦਰੂਸਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਸਾਡਾ ਖਾਸ ਕਰਤੱਵ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

Amritsar, April 2013

ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ, ਭੁਗਤਰ ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਦਕਰ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

1917 'ਚ ਉਸਨੇ ਕੋਲੰਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਮ੍ਰੀਕ ਤੋਂ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਤੇ 1918 ਵਿਚ ਬੰਬੀਏ ਦੇ ਕੌਮਰਸ ਸਿਤਨਹਮ ਕੋਲ ਚ ਰਸਾਈ ਇਕਾਨੋਮਿਕਸ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਉਥੋਂ ਵੀ ਦੂਸਰੇ ਸਿਖਿਕਰਮੀ ਵੱਡਾ ਛੁਤ ਨੂੰ ਮੰਨੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨਾਲ ਖਾਣ ਪੀਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਜੇਕਟ ਕਰਦੇ ਸਨ। 1919 'ਚ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੂੰ ਸਾਉਂਬਿਕ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਆਗੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੀ ਵਿਦਿਆ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਮਰਾਠੀ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਪਰ ਰਸਾਈ ਸਕਧਾਲ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕਲਾਸਕੀ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਸ਼ਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਸਿਖਾਈ।

ਉਦੋਂ ਉਥੋਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਖਤ ਨਫਰਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਲਾਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਜੱਗ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪੀਣ ਦਿੰਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੂੰ ਚਪੜਾਈ ਪਾਸੋਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਪਾਣੀ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ। ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੇ ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪਿਸ਼ਾਵੀ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। 1913 ਵਿਚ ਬੋਰਡ ਸਟੇਟ ਸਕੈਲਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਮਿਲਟਰੀ ਸੈਕਟਰੀ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਗਾਇਕਵਾਡ ਗਿਆ ਪਰ ਉਥੋਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਅਕਾਊਂਟੈਂਸੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਕਰੋਂ ਉਸਨੇ ਇਕਵੈਸਟੰਟ ਕੈਂਸਲਿੰਗ ਦਾ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਕਰਨ ਚਾਹਿਆ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਅੜ੍ਹਤ ਸਮਝ ਕੇ ਨਾ ਕਰਨ

ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਭਰਦੇਂ ਯਤਨ ਕੀਤੇ। 1925 ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਬੰਬੀਏ ਵਿਚ ਸੁਰਪਿਨ ਸਾਈਮਨ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਦ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਲਈ ਸੱਚਿਆ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਵੀ ਅੜ੍ਹਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ।

1935 ਵਿਚ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੇ ਗੈਰੋਮੈਂਟ ਲਾਅ ਕੋਲ ਬੰਬੀਏ ਵਿਚ ਪਿਸੀਪਲ ਵਜੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਉਸਨੂੰ ਏਨਾ ਸੋਕ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ 'ਚ ਹੀ ਕੋਈ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਖੋਲ੍ਹ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸੇ ਸਾਲ ਹੀ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਈ। ਉਹ ਹਿੰਦੁਵਾਦ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੀ ਜਾਤਿਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਪਥਿਆਂ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਕਿਤਾਬ 'ਐਨੀਗੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਕਾਸਟ' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਵਾਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਬੁਝ ਭੰਡਿਆ।

1936 ਵਿਚ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੇ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲੈਸਿਸਲੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਲਈ 13 ਰਿਜ਼ਰਵ ਸੀਟਾਂ ਤੋਂ 4 ਜਨਰਲ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ 11 ਅਤੇ 3 ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਭਾਰੀ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਜੇਕਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। 1948 'ਚ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਂਚ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਹੀ ਜਾਤਿਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਪਥਿਆਂ ਸਨ।

1946 ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਜਾਈ ਤੇ ਜੋ ਰੇਤਾਂ ਤੇ ਕੂਹਾਂ ਛੁਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਐਰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਰ ਸੋਤੇ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਰ ਕੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੰਦਰਾਂ 'ਚ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋਣ, ਪਾਣੀ ਪੀ ਸਕਦੇ ਹੋਣ। 1927 ਵਿਚ ਅੜ੍ਹਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਮੁਹੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਉਪਰ ਇਕ ਅੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵੀ ਛਾਪਵਾਈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਨਮਾਈਂ ਦੇ ਹੋਣ। ਪਰ ਵੱਖਰੇਨ ਦਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਸਥਾਤੀ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਵੇਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਗਹੁੰਪ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

1947 ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਾਣੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੂੰ ਕੌਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਵਕਾਲਤ ਮਿਨਿਸਟਰ ਬਣਾਈ ਗਿਆ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਉਸਨੇ 26 ਨਵੰਬਰ 1949 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਵਾਇਸਰਾਈ ਦੀ ਐਗਜੀਕਿਊਟਿਵ ਕੋਸਲ ਦਾ ਮਨਿਸਤਰ ਵੀ ਰਿਹਾ। ਉਹ 1932 ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਭ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਰਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਸਤੀ ਦੀ ਰਸਮ ਦਾ ਵੀ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਾਂ ਜਾਤ ਛੱਡ ਕੇ ਦੂਸਰੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਇਕਾਨੋਮਿਕਸ, ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਸਾਈਂਸ, ਮਾਨਵ ਵਿਗਿਆਨ, ਇਤਿਹਾਸ, ਫਿਲੋਸਫੀ ਆਦਿ

ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਚੰਗਾ ਗਿਆਤਾ ਸੀ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਹ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਵਲ ਉਲਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਬੁੱਧ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਯ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ 'ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ' ਉਪਰ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖਣੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਦਾ ਜੀਵਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਖਾਸ਼ਮਾਈ ਤੇ ਰੰਗ ਕਰਾਈ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਹਰ ਥਾਂ ਸਾਡਲਾਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਤੇ ਦਿਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਕੋਈ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਖੋਲ੍ਹ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸੇ ਸਾਲ ਹੀ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਈ।

1948 'ਚ ਬਾਅਦ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਚਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਕਈ ਸਾਰਾਂ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਕਰੀਬਨ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। 1954 ਤੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਤਕਰੀਬਨ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1956 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1958 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1960 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1962 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1964 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1966 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1968 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1970 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1972 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1974 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1976 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1978 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1980 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1982 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1984 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1986 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ।

1988 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਧਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਇਕ ਲ